

Handleiding 'Op zoek naar sleutelbloemen'

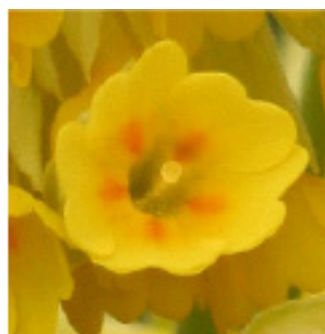

Hoe kun je de bloemen uit elkaar houden?

Je hoeft geen voorkennis te hebben over sleutelbloemen, behalve dat je de plant in het wild moet kunnen herkennen. En hoe: dat lees je hier! De waarneming zelf is eenvoudig en iedereen kan meedoen. Je hoeft alleen maar een kijkje te nemen in de bloem van elke gevonden plant en na te gaan of de plant bloemen draagt van het S-type of van het L-type. Bij het S-type zijn de vijf helmknoppen van buitenaf zichtbaar. Bij het L-type is er alleen maar één klein puntje te zien: dat is de stempel. Het geeft niet als je niet kunt uitmaken of je de helmknoppen of de stempel voor je hebt: ga gewoon naar de volgende plant, waarbij het misschien gemakkelijker te zien is. Op het eerste gezicht kan het een beetje lastig zijn om de helmknoppen en de stempel te onderscheiden. Maar hoe meer bloemen je bekijkt, hoe eenvoudiger het wordt.

S-type

L-type

De waarneming uitvoeren

Je hoeft de bloem niet te plukken om de waarneming te kunnen doen: je hoeft hem alleen maar van bovenaf te bekijken. Hurk neer bij de plant of buig je eroverheen en draai een bloem naar je toe. Pas op dat je niet op de plant trapt! Als de plant heel blijft, brengt de waarneming geen schade toe aan de natuur. Bekijk (maximaal) 100 verschillende planten, zoveel mogelijk verspreid over het terrein waar je ze ziet staan.

Hoe je begint:

Voordat je erop uitgaat, zorg je ervoor dat ten minste één deelnemer van je gezelschap een smartphone met internettoegang bij zich heeft. Als dat onmogelijk is, kun je een geprint waarnemingenformulier meenemen. Als je een plek hebt gevonden waar sleutelbloemen staan, ga je naar de website www.cowslip.science en kies je 'Waarnemingen'. Realiseer je dat we sleutelbloemen onderzoeken die in een natuurlijke en half-natuurlijke omgeving groeien, dus doe geen waarnemingen bij sleutelbloemen in tuinen en bloemperken. Zoek zo mogelijk naar sleutelbloemen in de kalkgraslanden van Limburg, in de duinen, langs rivieren of aan bosranden. Bermen kunnen ook geschikt zijn. Voordat je de resultaten doorgeeft, maak je een overzichtsfoto van het onderzochte terrein, die je samen met de vragenlijst kunt uploaden.

Als je een geschikte plek hebt gevonden, ga je de vragenlijst invullen. Je smartphone zal je locatie automatisch vaststellen (als je toegang geeft tot de locatiegegevens of gps van je telefoon). Als dat niet lukt, kun je je locatie handmatig op de sleutelbloemenkaart markeren. Probeer in te schatten hoeveel sleutelbloemenplanten er op die plek staan. Zie je maar een paar exemplaren staan (maximaal honderd), staan er veel planten (enkele honderden), of is het hele terrein bezaaid met sleutelbloemen (honderden of duizenden planten)? Dit verschilt sterk per land. In Nederland zijn de sleutelbloemen veel zeldzamer dan in andere landen; we zitten aan de rand van het verspreidingsgebied van deze soort.

Bekijk de bloemen nu stuk voor stuk. Bekijk één bloem per plant en noteer of de plant in kwestie bloemtype L of bloemtype S heeft. Onthoud waar je bent begonnen en ga na elke bloemwaarneming een stap vooruit, om te voorkomen dat je dezelfde plant per ongeluk meerdere keren bekijkt. Ga door tot je de bloemen van 100 planten hebt bekeken. Als je in jouw terrein minder exemplaren ziet staan, kun je bij de opmerkingen gewoon aangeven dat er niet meer planten waren. Die informatie is erg waardevol voor het onderzoek.

Probeer het terrein onderling te verdelen als je er met meerdere mensen op uitgaat. De een kan in de ene hoek beginnen en de ander in een andere, waarbij je een lijn afspreekt die je geen van beiden oversteekt. Bijvoorbeeld: "Ik doe het stuk links van deze steen en jij doet rechts." Als de club groter is, kun je de taken nog verder verdelen. Eén persoon kan in het midden blijven staan en het invullen van de resultaten regelen. De waarnemers roepen welk bloemtype ze hebben gezien (S of L) en één persoon noteert de resultaten van iedereen.

Op zoek naar sleutelbloemen Foto: Kaarel Kaisel

TEADUSE TIPPKESKUS
ECOLCHANGE
CENTRE OF EXCELLENCE

Euroopa Liit
Euroopa

Eesti
tuleviku heak

Eesti Teadusagentuur
Estonian Research Council

